

SZAKMAI PROGRAM

Hatályos: 2022. február 22-től 2026. december 31-ig

*Civis Humán Szociális és
Gyermekevédelmi Központ
4551 Nyíregyháza, Napkorong u. 42/B
Adószám: 18747760-1-15*

Jóváhagyta: *Szalóczi Béla*
Szalóczi Béla
fenntartó képviselője

TARTALOMJEGYZÉK

Alapadatok.....	4
1. Bölcsőde definíciója, alapfeladata, funkciói, alapfeladaton túli szolgáltatások.....	5
2. Működést meghatározó jogszabályok.....	6
3. Ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői.....	8
3.1 Ellátandó terület jellemzői.....	8
3.2 Ellátandó célcsoport jellemzői.....	8
4. A bölcsődei nevelés-gondozás célja, feladata, alapelvei.....	9
4.1 A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatás elemek, tevékenységek leírása.....	9
4.1.1 Bölcsődénk működésének alapelvei.....	14
4.1.2 A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei, megvalósulása.....	14
4.1.3 Személyi feltételek.....	17
4.1.4 Tárgyi feltételek.....	17
4.2 Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja.....	20
4.2.1 Intézményen belüli együttműködés.....	20
4.2.2 A szülőkkel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formáinak bemutatása.....	20
4.2.3 A családlátogatás.....	21
4.2.4 Beszoktatás (adaptáció).....	21
4.2.5 Napi kapcsolattartás.....	22
4.2.6 Egyéni beszélgetés.....	22
4.2.7 A szülőcsoportos beszélgetések.....	23
4.2.8 Szülői értekezlet.....	23
4.2.9 Indirekt kapcsolattartási formák.....	23
4.2.10 Intézményen kívüli kapcsolattartás.....	24
4.2.11 Kapcsolat az óvodákkal.....	24
4.2.12 Egyéb kapcsolatok.....	24
5. A feladatellátás szakmai tartalma, a biztosított szolgáltatások formái, módja, köre, rendszeressége.....	25
5.1 A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetenciák fejlesztése.....	26
5.2 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása.....	26
5.3 Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése.....	30
5.4 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése.....	31
5.5 A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei.....	32
5.6 A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei.....	38
5.6.1 Kapcsolat a szülőkkel.....	38
5.6.2 Beszoktatás (adaptáció).....	39
5.6.3 „Saját kisgyereknevelő” rendszer.....	40
5.6.4 Gyerekcsoport szervezése.....	40
5.6.5 Napirend.....	40
6. Az ellátás igénybevételének módja.....	41
6.1 Tájékoztatás formái, felvétel rendje.....	41
6.2 A bölcsődei ellátás megszűnése.....	42
7. Szolgáltatásról szóló tájékoztatás.....	42
7.1 A házirend tartalma és szerepe.....	43

7.2 A házirendről való tájékoztatás módjai.....	43
7.3 Az ellátásról való tájékoztatás módjai.....	43
8. Az ellátottak, a szolgáltatást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.....	43
8.1 A gyermek joga.....	43
8.2 A szülő joga.....	44
8.3 A szülő kötelessége.....	44
8.4 A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme.....	44
8.5 A panaszjog gyakorlásának módja.....	44
8.6 Gyermekvédelem a bölcsődében.....	45
9. Szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja.....	46
10. Dokumentáció.....	47

ALAPADATOK

Az Intézmény fenntartója:	Civis Humán Szociális és Gyermekvédelmi Központ belső egyházi jogi személy 4551 Nyíregyháza, Napkorong utca 42/B adószám: 18747760-1-15
Az intézmény neve:	„Mesevilág” Bölcsőde
székhelye:	4532 Nyírtura, Temető utca 1/A. 057/11 hrsz.
Elérhetősége:	telefon: 06 (30) 430 4393 email: nyirtura.mesevilag. bolcsode@gmail.com honlap: http://mesevilag-bolcsode.hu/
Az intézmény típusa:	Gyermekjóléti alapellátás/bölcsőde
Férőhelyszám:	24 fő
Nyitvatartási idő:	06.30-17.30 óráig
Működési terület:	országos
A feladat jellegétől függően:	napos bölcsőde

1. BÖLCSŐDE DEFINÍCIÓJA, ALAPFELADATA, FUNKCIÓI, ALAPFELADATON TÚLI SZOLGÁLTATÁSOK

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája. A bölcsőde a családban nevelkedő - 20 hetestől - 3 éves korú - gyermekek szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, a bölcsődei gondozási - nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31.-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei, nevelői, gondozói valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátást. A gyermekvédelmi törvény az általános rendelkezéshez ad egy kiegészítő szabály, miszerint előnyben kell részesíteni a felvételi eljárás során azon kisgyermeket, akinek szociális- vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei nevelés, gondozás.

A gyermek bölcsőébe történő felvételét a szülő kérheti, egyéb esetekben a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a védőnő
- a házi orvos, házi gyermekorvos
- a szakértői és rehabilitációs bizottság
- a szociális, ill. családgyógyozó
- a gyermekjóléti szolgálat
- a gyámhatóság.

Az 1997. évi XXXI. törvény, valamint a hozzá kapcsolódó szabályzók (ágazati törvény és módszertani levél) lehetővé teszik, hogy a bölcsőde, ha alapfeladatát nem veszélyezteti, térítési díj ellenében külön szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet biztosíthat. Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a gyermek számára a szülő (gondozó) által igényelt alkalommal és időtartamban bölcsődei ellátás nyújtható a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein. Az időszakos gyermekfelügyelet, mint alapszolgáltatás csak nyitvatartási időn belül vehető igénybe.

Bölcsőde képünk: bölcsődénk nyitott legyen a kisgyermekes családok számára. Törekvésünk, hogy minden kisgyermek és felnőtt jól, otthonosan érezze magát bölcsődénkben. Fontos, hogy a gyermekek nyugodt, biztonságot nyújtó nevelői légkörben, a játékon keresztül, a játékba

integráltan tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg és szociálisan. A játék, mint legfontosabb tevékenység határozza meg arculatunkat, melyben figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket is. Esztétikus, fejlesztő, optimálisan ingergazdag környezetet teremtünk.

Hitvallásunk: Hitvallásunk alapja, hogy a bölcsődei nevelés-gondozást a szülők együttműködésével, a család elsődlegességének tiszteletben tartásával kell végezni. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében, gondozásában, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

A bölcsődében lehetőséget kapnak a szülők kérdéseikre, kétségeikre választ kapni megfelelő szakmai ismeretekkel, szeretetteljes légkörben, megértő, őszinte kommunikációval. A bölcsőde segítséget, irányt próbál adni minden bizonytalan anyukának. Az anyai ösztönöket erősítjük és támogatjuk. Olyan intézmény működtetése a célunk, ahová a gyerekek szívesen járnak, mert szerető, biztonságot adó, otthonos légkör veszi őket körül, ahol a gyermekeket életkori sajátosságaik, eltérő természetük, egyéni fejlettségi szintjük figyelembe vételével nevelik és gondozzák. Széles tevékenységi lehetőségekkel fejlesztjük képességeiket, segítjük fejlődésüket. Elismeréssel, megerősítéssel motiváljuk őket. A gondjainkra bízott gyermekekből, családjakkal együttműködve, személyiségi jogaik tiszteletben tartása mellett, a világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önálló, a társadalmi együttélés alapvető szabályait elfogadó gyermekeket igyekszünk nevelni.

2. MŰKÖDÉST MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK

Jogszabályok:

- az ENSZ Emberi jogok nyilatkozata,
- az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól,
- az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni gyermekellátásról,
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (adatvédelmi törvény)

- 2012. évi I. törvény Munka Törvénykönyvéről
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet az országos településrendezési és építési követelményekről
- 257/2000. (XII. 26) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 259/2002. (XII. 18.) Kormányrendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekvédelmi vállalkozói engedélyezésről
- 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 369/2013. (X. 24.) Kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról
- A játszótéri eszközök biztonságáról szóló 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet
- 8/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről
- 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról

Módszertan, szakmai anyagok

- Bölcsődei nevelés – gondozás országos alapprogramja 2020
- A beszoktatás módszertana, Szocializálódás a családból a bölcsődébe 2022 (MBE)
- Módszertani útmutató a kisgyermekről vezetett szakmai dokumentáció vezetéséről Bölcsődék, Mini Bölcsődék részére 2019 (MBE)
- Játék a bölcsődében Módszertani levél

3. ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

3.1. Ellátandó terület jellemzői:

Nyírtura Szabolcs-Szatmár- Bereg Vármegyében, a Nyíregyházi járásban található, alig 10 km-re Nyíregyházától, a Vármegye székhelyétől. A község a város közelsége miatt, a fiatalok körében kedvelt letelepedési lehetőség is, ezért dinamikusan fejlődik. A fiatalok gyerekvállalására és letelepedésére ideális térség.

Nyírtura Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében fekszik, az észak-alföldi régióban.

3.2 Ellátandó célcsoport jellemzői:

Bölcsődénkben ellátjuk azokat a kisgyermeket, akiknek szülei munkavállalásuk, vagy egyéb okok miatt nem tudják megoldani gyermekeik napközbeni felügyeletét. Továbbá férőhelyet biztosítunk azon gyermekeknek, akiknek szociális, vagy egyéb ok miatt szükséges a bölcsődei nevelés, gondozás.

Az elsődleges célcsoport Nyírtura község 0-3 éves korosztályba tartozó lakossága, üres férőhelyek esetében Nyírtura környező településeiről is felvehetők gyerekek.

Intézményünk egészségügyi, egészségnevelési, nevelési, szociális és családsegítő funkciókat tölt be. Mivel emelkedik azoknak a száma, akik munkahelyük megtartása miatt kérik gyermekük napközbeni ellátását, ezért bölcsődénk munkahely megőrző funkciót is betölt.

A jó gyerekellátás nemcsak azért fontos, hogy a ma élő gyerekek mindennapjait boldogabbá tegyük, hanem mert ezek az intézmények a család mellett segítenek a ma gyermekeinek felkészülni a jövőbeni felnőtt életre, feladatokra.

Az elérhető, minőségi napközbeni gyerekeellátás hozzájárulhat a szülők optimális családi döntésének állami, társadalmi megalapozásához, támogatásához. A kormány családpolitikai intézkedései következtében prognosztizálható a születések számának növekedése.

Közvetlen célcsoport:

- A településen élő bölcsődés korú gyermekek. A megfelelő infrastrukturális ellátottság, a szakmailag irányított foglalkoztatás elősegíti egészséges fejlődésüket.
- A településen élő bölcsődés korú gyermeket nevelő szülők, akik bátrabban vállalnak gyermeket azáltal, hogy napközbeni ellátásuk biztosítottá válik, és visszaállhatnak a munkába.
- A bölcsőde dolgozói, akiknek igényes, végzettségüknek megfelelő munkahelyen történő munkavégzésre nyílik lehetősége.

Közvetett célcsoport:

- A településen élő leendő szülők, akiknek családtervezésükre pozitív hatást gyakorolna egy kiépített, gyermekek napközbeni elhelyezését biztosító rendszer.
- A település munkáltatói, önkormányzata, akik számára nem jelentene nagyobb terhet a nők alkalmazása, hiszen gyermek mellett is tökéletesen tudnának alkalmazkodni a munkavégzés idejéhez.

A nevelés-gondozás kettő csoportban történik. A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szerint a bölcsődében egy bölcsődei csoportban legfeljebb tizenkét gyermek nevelhető, gondozható.

4. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI

4. 1. a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatás elemek, tevékenységek leírása

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jólétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembe vételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával szükséges elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve. A valamilyen kisebbséghez tartozó gyermekek esetében fontos a nemzetiségi/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitástudat kialakulásának segítése.

Cél a 0-3 éves életkorú gyermekek gondozása, nevelése a családdal együttműködve, személyiségük kibontakoztatásának elősegítése.

A bölcsődei nevelés-gondozás feladata a gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.

Az első három életév az első kötődések, a korai szocializáció időszaka, melynek döntő jelentősége van a későbbi személyiségfejlődésben. Ebben az életszakaszban a legsérülékenyebb a kisgyermek testileg, lelkileg egyaránt, önállóságának ezen a fokon erősen függ a felnőttől. Fontos tehát, hogy bölcsődei gondozásukat, nevelésüket képzett, a korosztály sajátosságait jól ismerő szakemberek végezzék egyénre szabottan, kis létszámú csoportban, ahol kialakulhat a kisgyermeknevelővel a személyes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat, ahol biztosítják a fejlettségnek megfelelő élelmezést és az egészségvédelmi szabályok betartását. Szolgáltatásunk alapja a kisgyermek tisztelete és szeretete, erre épül a szakmai ismeretek és eljárások alkalmazása. Az elmúlt évek tendenciája azt mutatja, hogy nagyon nehéz egy-egy munkahely megtartása, komoly feladat az elsődleges munkaerőpiacra maradás. Ehhez szükséges - és egyre inkább igényelt - szolgáltatást tud nyújtani a bölcsőde.

Bölcsődénk a „Mesevilág Bölcsőde” nevet viseli, mely sokrétű képességeket fejlesztő és szemléletformáló nevelési programjával kívánja megszólítani és a környezet aktív és tudatos résztvevőjévé nevelni a bölcsődei korosztályt.

A bölcsőde kiválasztása kihat a gyermekek fejlődésére, a környezet, amiben a gyermek a nap jelentős részét tölti az ott szerzett tapasztalatok és benyomások által döntő hatással lesz egész életére. A „Mesevilág Bölcsőde” Bölcsődében a középpontban a GYERMEK áll, minden értük és miattuk van.

A bölcsődei helyhiány évek óta probléma országszerte. A helyhiány különösen azoknak a családoknak okoz problémát, ahol az édesanya a gyermek hároméves kora előtt szeretne visszamenni dolgozni, óvodába ugyanis csak hároméves korától íratható. A bölcsőde feladata biztosítani valamennyi igénylő gyermek számára a bölcsődei ellátást.

Programunk alapja a családi nevelés, kiegészítve a különböző szociokulturális háttérből érkező 0-3 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatásának

elősegítése. Fejlődjön a gyermek testi, lelki, értelmi érettség terén, váljon alkalmassá az óvodai életre.

A bölcsődei gondozás – nevelés célja a szeretetteljes, biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag bölcsődei élet megszervezése, ahol a szakszerű gondozás – nevelés családias, derűs, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva a gyermek fejlődéséhez szükséges változatos feltételeket.

Gyermekképünk: a harmonikusan, sokoldalúan fejlődő gyermek, aki testileg és lelkileg egészséges, szociálisan kompetens. Nyitott az őt körülvevő környezet ingereire, kitartó, aktív és tevékeny.

Intézményünk egyéni arculatának kialakításánál fontosnak tartjuk megőrizni és tovább adni mindazon értékeket, melyek változó világunkban egyre lejjebb értékelődnek. Nevelő munkánkban olyan pozitív emberi magatartásformák kialakítására törekszünk, mint az udvariasság, empátia készség, együttműködés, a rend szeretete és megőrzése, a tevékenység örömeinek felfedezése, mások munkájának megbecsülése.

Szakmai programunkban kiemelten kezeljük a gyermekek környezettudatos, egészséges életmódra nevelését, melyet rendszeres mozgással, a természetes mozgáskedv fenntartásával, egészséges, füstmentes környezet biztosításával, korszerű táplálkozással, fogászati prevencióval, kulturhigiénés szokások kialakításával és az érzelmi biztonság megteremtésével valósítunk meg. A gyermekek kognitív fejlesztését, a kitűzött nevelési célokat és feladatokat az egésznapos tevékenységek során valósítjuk meg, az önkéntességére és a programok kötetlenségére építve. A tanulást nem lehet elég korán elkezdeni, a gyermekek nagyon fogékonyak, nyitottak és formálhatók. A játékos tanulás ereje felbecsülhetetlen és hatékonysága semmi más tanulási formához nem hasonlítható.

A bölcsőde játékaival kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségi szintjét és életkori sajátosságait, hogy optimális fejlődésük biztosítva legyen. Mind a csoportszobákban, mind a játszóudvaron igyekszünk biztosítani a nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat.

Mindenekelőtt szem előtt tartjuk, hogy minden gyermek egyedi és megismételhetetlen, aki egyéni szükségletekkel rendelkező személyiség. Védelem, különleges bánásmód illeti meg. Hitvallásunk az, hogy a kisgyermek gondozásában, nevelésében résztvevők közül mindenkinek az a feladata, hogy a szülő távollétében ***pótolja a szülőt, helyette óvja, szeresse, elfogadja, megértse, támogassa, meghallgassa, ösztönözzé, biztassa, dédelgesse és pozitív mintával, érzelmi biztonságban, ingergazdag környezetben fejlessze, tanítsa, nevelje.*** Nélkülözhetetlen az élményekben és tevékenységekben gazdag bölcsődei élet, a folyamatos tapasztalatszerzés. A gyermekek napjuk nagy részét az intézményben töltik, ezért fontos,

hogy jól érezzék magukat. Nekünk az a feladatunk, hogy kitágítsuk előttük a világot, képessé tegyük a társakkal való együttélésre, együttműködésre, segítsük őket, hogy képességeiket kibontakoztathassák és elérjék lehetőségeik maximumát. A gyermek megismeréséhez és fejlesztéséhez a szabad játék nagyon fontos, és lehetőséget kell biztosítani a mozgásigény kielégítésére, az időjárás függvényében elsősorban a szabad levegőn. A természetközeli, nagy udvarokkal rendelkező bölcsőde tökéletes helyszín a gyerekeknek és a kisgyermeknevelőknek a közös játékhoz, tevékenységekhez.

Pedagógiai – szakmai hitvallásunk

Olyan intézmény működtetése, mely a családi nevelésre épít, figyelembe veszi annak céljait, eredményeit, és eredményesen felkészít az óvodára. A korai életkorban a családi minta a meghatározó. A bölcsődei nevelés ezt kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepet vállal, annak érdekében, hogy a gyermekek fizikai, emocionális és szociális szükségletei teljes mértékben kielégítettek legyenek. Cél a fejlődés elősegítése, az érzelmi értelmi intelligencia kibontakoztatása a családokkal együttműködve, a családok segítségével.

Legfőbb törekvésünk a bölcsődébe járó **gyermekek érdekeinek mindenekfelett álló védelme**. A pedagógushivatást az ebből adódó felelősség tudatban kell gyakorolni.

A bölcsődében eltöltött éveknek meghatározó szerepük van. A pedagógia felelősség, tudatosság, tervszerűség alapfeltétel, de a magas fokú hivatástudat, a gyermeki személyiség tiszteletben tartása, feltétel nélküli elfogadása és az egészségük védelme elengedhetetlen.

A bölcsődés korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztését az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével lehet csak megvalósítani, emellett a bölcsődei élet szervezésében főszerepet kell biztosítani a játéknak, a mozgás örömének, a cselekvésvágy kielégítésének, az ösztönös, természetes kíváncsiságból adódó megismerésnek, amikor a gyermek érdeklődése, tevékenysége ezt megkívánja.

Olyan közösséget alakítunk ki, ahol a dolgozók szakmai munkájukat **belső hittel, elkötelezettséggel, a gyermekek fejlődésébe vetett bizalommal végzik**, és a családdal szorosan együttműködve nevelnek.

A következő értékeket kívánjuk képviselni:

- gyermekközpontúság,
- befogadó, szeretetteljes, érzelmi biztonság nyújtása,
- gyermeki személyiség sokoldalú, egyéni képességek szerint nevelése, fejlesztése,

- testi – lelki gondozás, erkölcsi és közösségi nevelés, tiszteletben tartva a családi nevelés elsődlegességét,
- következő életszakaszba való átlépésre történő felkészítés,
- környezettudatos magatartás megalapozása,
- egészséges életvitel igény kialakítása,
- hátrányos helyzetű gyermekek integrációs nevelése, esélyegyenlőtlenségének csökkentése, illetve esélyteremtés,
- tehetséges gyermekek felismerése, fejlesztése, tehetségük kibontakoztatása.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek nyugodt, biztonságot nyújtó nevelői légkörben, a játékon keresztül, a játékba integráltan tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg és szociálisan. A játék, mint legfontosabb tevékenység határozza meg arculatunkat, melyben figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket is. Esztétikus, fejlesztő, optimálisan ingergazdag környezetet teremtsünk.

A szakszerű, jó minőségű ellátás érdekében a következőket biztosítjuk:

- biztosítjuk a gyermekek szakszerű nevelését, gondozását,
- tanácsokkal közelítünk a családban történő ellátásokhoz,
- jól összeállított napirenddel elősegítjük játéktevékenységüket,
- kellő mozgáslehetőséget biztosítunk a mozgás összehangoltságának fejlesztéséhez,
- segítjük a szókincsgyarapodást, a helyes beszéd elsajátítását, annak gyakorlását (sok mondóka, vers, mese, beszélgetés)
- segítséget nyújtunk a helyes szokások, szabályok elsajátításában, az önállósodási folyamat és „én-tudat” kialakításában,
- étrend összeállításánál szem előtt tartjuk, hogy az az egészséges fejlődést szolgálja,
- egészségnevelés, prevenció szem előtt tartása,
- partneri kapcsolat a szülővel, a mindennapi találkozások során a gyerekről való tájékozódás, szülői értekezletek, családlátogatás, közös családi programok, üzenőfüzet,
- hagyományok, ünnepek, megemlékezések (húsvét, télapó, karácsony, anyák napja, stb.)
- bábelőadások, zenei fejlesztés (alkalmanként, gyermekcsoportok éves nevelői tervéhez illeszkedve; mesélés, verselés elményszerűségének gazdagítására bábok (ujjbáb, fejbáb, fakanálbáb stb.) használta, melyeket a gyermek megfoghat, mesélésen kiívül is láthatóak számára; a zenei nevelés kapcsán a sokrétű zeneélmény átélésre törekszünk

(természet hangjainak megfigyelése, dallamok hallgatása, közös éneklés, játékhelyzetekben átélt mondókázás)

- művészeti, esztétikai, környezeti nevelés,
- megkönnyítjük az óvodába való zökkenőmentes átmenetet.

4.1.1 Bölcsődénk működésének alapelvei

- Maximálisan figyelembe vesszük a gyermekek szüleinek gondozási-nevelési szokásait, amennyiben ezek nem ellentétesek a gyermekük javát szolgáló érdekekkel.
- Szülőket bevonjuk az intézmény által szervezett programokba, nyitvatartási időnkkel alkalmazkodunk a szülők munkarendjéhez.
- Szülők családi kompetenciáját erősítjük, nevelési szokásaikat támogatjuk.
- Törekszünk arra, hogy a szülő elégedett legyen az ellátással, gyermekek jól érezzék magukat.
- Széleskörű együttműködést biztosítunk gyermekeink védelme és egészsége érdekében.
- A másik ember tisztelete.
- Feltétel nélkül elfogadjuk a másik embert. Mindenki, mint ember egyedi, egyszeri és különleges, tiszteletet érdemel.
- Alkalmazzuk a legkisebb beavatkozás elvét.

4.1.2 A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei, megvalósulása:

Alapelvek

1. A család rendszerszemléletű megközelítése
2. A koragyermekkorai intervenciók szemlélet befogadása
3. A családi nevelés elsődleges tisztelete
4. A kisgyermeki személyiség tisztelete
5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe
6. A biztonság és a stabilitás megteremtése
7. Fokozatosság megvalósítás
8. Egyéni bánásmód érvényesítése
9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége
10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

- *A család rendszerszemléletű megközelítése:*

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. Az interakciós mintákat kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

- *A koragyermekkor intervenciós szemlélet befogadása:*

A bölcsőde szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas szintér a koragyermekkor intervenciószemlélet alkalmazására. Aminek értelmében a kisgyermeknevelő feladata esetlegesen felmerülő fejlődési elmaradások felismerése, jelzése.

- *A nevelés és gondozás egységének elve:*

A nevelés és gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

- *A családi nevelés elsődlegességének tisztelete:*

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében-gondozásában, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

- *A gyermeki személyiség tiszteletének elve:*

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítség igénye miatt különleges védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

- *Az egyéni bánásmód elve:*

A gyermek fejlődésének alapvető feltétele a felnőtt őszinte érdeklődő, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve

segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó kisgyermek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik akkor is, ha több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha a sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, nemzetiségi/etnikai, kulturálisstb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

• *A biztonság és a stabilitás elve:*

A gyermek személyi, - és tárgyi környezetének állandósága (saját – kisgyermek nevelő rendszer, felmenő rendszer, csoport, - és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is

• *Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve:*

A biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, a gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása a bölcsődei nevelés-gondozás egyik kiemelt feladata. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

• *Az egységes nevelő hatások elve:*

A nevelés értékközvetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a közöttük lévő különbség tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai

és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, öntevékenységeinek biztosításában egyetértsenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik.

• *A gyermek kompetencia készítésének támogatása:*

Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseiket, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapját. A bölcsődei nevelés - gondozásnak a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartására kell irányulnia. Tájékozódunk minden kisgyermek otthoni helyzetéről. Családlátogatás, a szülővel történő beszélgetések, a gyermekjóléti szolgálat szakembereivel fenntartott folyamatos kapcsolat biztosítja a fenti elv érvényesülését. Tiszteletben tartjuk a gyermeki személyiséget, a gyermek önmagában képtelen megvédeni magát és érdekeit. A védtelensége miatt illeti meg a sajátos különleges védelem.

4.1.3 Személyi feltételek

A bölcsőde teljes nyitva tartása alatt a gyermekekkel szakképzett kisgyermeknevelők foglalkoznak. Szakdolgozóink főiskolai és/vagy szakirányú középfokú szakképesítéssel rendelkeznek. A kisgyermeknevelők munkáját dajka segíti, aki higiéniai, alkalmanként gyermekfelügyeleti és egyéb feladatokat is ellát.

Személyi feltételek a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet - a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről – alapján:

1 fő intézményvezető

4 fő Kisgyermekgondozó-nevelő szakirányú végzettséggel

2 fő bölcsődei dajka

4.1.4 Tárgyi feltételek

A Mesevilág Bölcsőde Nyírturán helyezkedik el a Nyíregyháza felé vezető 4. sz. főút mellett. Megközelíthetősége érdekében külön molinók is kihelyezésre kerültek, külön a bölcsődébe gyalogosan, és külön a gépjárművel érkezők részére. A településen a környező településekről

(Sényő, Nyírbogdány, Kemece, Kótaj) nagy az átmenő forgalom Nyíregyháza felé. A bölcsődei szolgáltatás keretében a helyi települési igényeken túl célunk, hogy a Bölcsőde a Nyíregyházára ingázó fiatalok számára nyújtson kedvező lehetőséget lakóhelyük és munkahelyük között.

Olyan kétszobás bölcsődét szeretnénk működtetni, ami a környezet részévé válik, ügyelve a környező erdős rész megtartására. A nagyváros zajától messze, nyugodt, kellemes és biztonságos környezetet kívánunk a gyermekek számára teremteni.

Bölcsődénk 24 férőhelyes, 2 csoportszobás, egyedi terv alapján épült.

A bölcsőde alapterülete 450 nm², két fő egységből áll, az egyik egységben kaptak helyet a kisgyermek helyiségei és az intézményvezetői iroda, a másik, gazdasági épületrészbe kerültek a személyzeti és kiszolgáló helyiségek. A két egységet a gazdasági átjáró választja el egymástól.

A Bölcsőde egy főbejáráttal és egy külön megközelíthető gazdasági bejáráttal rendelkezik, ez utóbbit kizárólag a bölcsőde dolgozói használhatják. A főbejárat előtetővel védett, az előtérben gyerekocsi tárolásra is alkalmas hely, valamint szülői várakozó rész is kialakításra került. Az előtérből nyílik a két bölcsődei csoport külön gyermeköltöző-átadó helyiségei és azokból a közös fürdőszoba- WC- mosdóhelyiség, amelynek közvetlen kapcsolata van mindkét csoportszobával. A csoportszobák egyenként 50 m² alapterületűek, üvegezett ajtóval kapcsolódnak egymáshoz, valamint közvetlen a csoportszobából az átjárhatóság a kisgyermeknevelői/betegszoba felé. A csoportszobákhoz egy játéktároló is kapcsolódik, a játékkészlet összeállításánál a módszertani levél útmutatásai voltak a mérvadóak.

A csoportszobákból a hozzájuk kapcsolódó fedett teraszon keresztül közvetlen kijutási lehetőség van a bölcsőde játszóudvarára. Az udvaron található udvari mosdó helyiség, és a kerti játékok tárolása egy-egy külön helyiség, melyek az épület részét képezik. Az udvaron egy kerti csap is található, a kézmosás/vízvételi lehetőség biztosítása érdekében. A szerszámok tárolója a bölcsődei udvaron kívül, a gyermekektől elzárt területen került kialakításra.

Az épület utcafronti oldalán rendezett, nagy méretű előkert került kialakításra, a bölcsődébe érkezők fogadását külön a parkosított előkerten belül térkövezett parkoló biztosítja.

A bölcsőde tárgyi felszereltsége megfelel a 15/1998. (IV.30.) Korm. rendelet 11. mellékletében foglaltaknak, a Jegyzék a bölcsődei ellátás eszközeiről és felszereléséről mellékletben előírtaknak.

A bölcsőde gazdasági egységébe a személyzeti és kiszolgáló helyiségek kaptak helyet (teakonyha, személyzeti öltöző, mosdó/zuhanyzó, mosó-vasaló helyiség, irattár, takarító szertár, eszköztároló, gépészeti helyiség).

Bölcsődénk ebben az egységben melegítő-konyhával is rendelkezik, az ételt külső főző konyhától, szerződés keretében szerezzük be. A bölcsődében napi négyszeri (kettő nagy- és kettő kis) étkezést biztosítunk (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna).

A bölcsődei étkezésre a 37/2014 (IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról szóló rendelet vonatkozik, mely a megvalósításban meghatározó.

A gyermekbarát környezet lehetőséget kínál az esztétikai tevékenységek kibontakoztatására. Lényeges, hogy a kisgyermek a körülötte lévő tárgyakról, azok térbeli elrendezéséről, az anyagok érdekes tulajdonságairól, formájáról, színéről minél több tapasztalatot szerezhessen. Csak a biztonságot nyújtó, esztétikus környezet, a gyermekek számára elérhető és változatos eszközök, tárgyi feltételek, a vele foglalkozó felnőtt szeretetteljes viszonyulása, az oldott légkör, a pozitív élmény adhat teret a kreatív önkifejezés megjelenésére.

Belső terünk

A gyermekek személyes tárgyainak megkülönböztetésére színes esztétikus jeleket használunk. A szülők számára biztosítjuk a várakozáshoz a megfelelő feltételeket az előtérben. A faliújságon helyezük el a neveléssel, gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatásokat, egyéb szükséges információkat. A helyiségek díszítése során a vizuális ingerek egyensúlyára, az esztétikus ingergazdag környezet kialakítására törekszünk. Az évszakoknak, ünnepeknek megfelelően, ízlésesen, mértékletesen díszítjük a helyiségeket. A díszítések kivitelezésénél korszerű, tartós és biztonságos anyagokat használunk. Gyermekmagasságban helyezünk el képeket, fotókat. A gyermekek által készített alkotásokat a gyerekek számára látható, megérinthető magasságba tesszük. A gyermekek személyes használati tárgyait jellel látjuk el.

Az udvarunk

Játsszoudvarunk több mint 1000 m² nagyságú területen helyezkedik el zöld környezetben. Változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk minden évszakban a beépített és a mobil játékeszközökkel. A kültéri fix játékok fából készültek. Sajátossága az udvarnak, hogy egy 25

m2-es filagóriával is rendelkezik. Továbbá közös rendezvények színtere is lehet. A játszóudvar biztonságos gumilappal van ellátva. A szabványoknak megfelelő homokozóban évente tisztított minőségi homokot szállítatunk.

A játékaink

A játékkészlet összeállításánál figyelembe vesszük a pedagógiai és az egészségügyi szempontokat, a gyermekcsoport életkori összetételét, létszámát. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben, jó minőségű, korszerű, fejlesztő játékokkal, eszközökkel játszhasanak a gyermekek. Biztosítjuk az anyag, a funkció szerinti változatosságot. Törekszünk arra, hogy a természetes anyagú, színű eszközök, játékok aránya növekedjen. Funkciók szerint csoportosítva, és a gyermek magasságában helyezzük el. Változatos eszközöket kínálunk minden tevékenységformához. (manipuláció, konstruálás, utánzás, nagymozgás, szerepjáték, stb.). Hangszerekkel, bábokkal bővítjük a játékkészletet. Minden korcsoportban vannak ismeretet adó, mesélhető képeskönyvek az aktuális évszaknak, ünnepnek megfelelően. Az alkotó tevékenységhez állandóan biztosítunk rajzpapírt, zsírkretát, festéket, gyurmát. Mozgásfejlesztő játékokat is használunk.

4.2 Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja

4.2.1 Intézményen belüli együttműködés

A bölcsődénkben dolgozó kisgyermeknevelők esetében szakmailag az egy csoporton belül, illetve az egy egységen belül dolgozók alkotnak egy blokkot minden szempontból. A napi aktuális tapasztalatcserén felül főképpen udvarra való kimenetel esetén, illetve közös rendezvények, értekezletek, szülőcsoportos beszélgetések előtt szükséges egyeztetni a kisgyermeknevelőknek, továbbá minden csoportra érvényes a vezető által készített éves munkaterv.

Helyettesítések, rendezvények alkalmával a csoportokban dolgozók kölcsönösen segítik egymást. A bölcsődei dajka látja el a gyermekek felügyeletét az ölelkezési időn kívüli időszakban, udvarra kimenetelkor, és a mindennapokban biztosítja a gondozási tevékenység hátterét. A dolgozók a bölcsődevezető utasításait betartják, és szakmailag segítségét várják.

4.2.2 A szülővel való együttműködés, a velük való kapcsolattartás formáinak bemutatása

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A családi és a bölcsődei nevelés-gondozás összhangja, a szülők és a

kisgyermeknevelők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermekismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő pedig, mint szakember, szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében. A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú, a személyre szóló, bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában, és a családokat is segíti a gyermeknevelésében. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása. A bölcsődei felvételi kérelem beadása vagy a látogatás során találkozunk általában először a családokkal. A kérelem leadására egész évben van lehetőség, de előfordulhat, hogy beiratkozási napot is kitűzünk. Intézményünk lehetőséget biztosít a nevelési év folyamán egyénileg a bölcsőde megtekintésére és dolgozók megismerésére. Az első, bölcsődében eltöltött nap előtt a szülőkkel történt egyeztetés után kisgyermeknevelőink elvégzik a gyermek megismeréséhez nélkülözhetetlen családlátogatást. A családlátogatás célja továbbá még a családdal való kapcsolatfelvétel. A felvenni kívánt, bölcsődébe még nem járt gyermekek a szülőkkel megbeszélrt sorrendben megkezdhetik a bölcsődei adaptációjukat.

4.2.3 A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta, illetve a Kisgyermeknevelő is meríthet információt a látottak alapján a Gyermekről. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

4.2.4 Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új

környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól. Ennek intervalluma körülbelül két hét. Első héten ismerkedik a gyermek és a szülő a bölcsődével, a gyermeket fokozatosan szoktatjuk hozzá a bölcsődei élethez. Minden nap újabb lehetőséget kap a tevékeny bekapcsolódásra. A kisgyermeknevelő megfigyel. Második héten a már ismert bölcsődei környezetben és a már megismert kisgyermeknevelővel egyre több időt tölt, a szülő egyre nagyobb intervallumban van távol. A kisgyermeknevelő végzi a gondozási műveleteket. A második hét végére a gyermek a bölcsődében reggelizik és uzsonna után tér haza. Ez a beszoktatási idő a gyermek igényeihez igazodva meghosszabbítható, vagy rövidíthető. Nem preferáljuk a kizárólagos szülői igényeket, mely a gyermek magára hagyását célozza a beszoktatás alatt. Fontosnak tartjuk az elején megalapozni azt a bizalmi kapcsolatot a szülővel, hogy partnerként együtt tudjunk működni már a beszoktatás időszakában is. Azt a kisgyermeket tekintjük beszokott gyermeknek, aki fiziológiai szükségleteit feszültség nélkül, ösztönösen végzi, eszik, alszik, szabadjátéktevékenységet végez, könnyebben elválik reggel, vagy abszolút nem jelent számára gondot a reggeli elválás, a kisgyermeknevelőt elfogadja és érzelmi, fizikai bázisnak tekinti.

4.2.5 Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás, a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően. A családi füzeten keresztül az írásos formája valósul meg a kapcsolattartásnak.

4.2.6 Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

4.2.7 A szülőcsoportos beszélgetések

Szülőcsoportos beszélgetéseket évente legalább 3 alkalommal szervezünk. A szülői elégedettségi kérdőív értékelése után, vagy az éves működésben felmerült, aktuális, szülőket érdeklő, vagy érintő témakörökből szervezett tematikus beszélgetés. A vezetői munkatervben ezek kijelölésre kerülnek, de témájuk rugalmasan változhat az igényeknek megfelelően. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkal kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedés repertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

4.2.8 Szülői értekezlet

Egy nevelési éven belül három alkalommal tervezünk tartani szülői értekezletet (a beszoktatásokat követően, minden év február 15-ig, és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet, melyek a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkal közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálják. Ezt a bölcsődevezető tartja, illetve koordinálja.

4.2.9 Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Használjuk a szülők részéről is nagy népszerűségnek örvendő, heti rendszerességgel személyes üzenetekkel megtöltött családi füzetet. Itt lejegyezzük a gyermek bölcsődében eltöltött idejében történeteket, étkezését, játékát, szociális életét, újtevékenységeket, egyedi jellemzőket, ugyanitt negyedévente fejlődési összefoglaló készül az adott gyermekről. A családi füzetben szerepel továbbá a gyermek beszoktatásának összefoglalása, és a bölcsődevezető által közölni kívánt közös üzenetek, meghívók, értesítések közzétele is.

Hirdető tábláinkon ki van függesztve a házirend, a bölcsőde tanúsítványa, vagyonivédelmi tájékoztató, Érdekképviselői Fórum tagjainak és Gyermekjogképviselő neve, elérhetősége, heti étrend, illetve minden csoportnak a csoportra jellemző történései, információi (napirend, heti foglalkoztatási terv, mondókák, stb.) A bölcsőde közösségi oldalán részletesen informálódhatnak a szülők a bölcsőde jellemzőiről. A szülőknek a bölcsődei telefonon van lehetőségük gyermekükről értesítést kapni és adni.

4.2.10. Intézményen kívüli kapcsolattartás

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődék egymás közötti szoros együttműködése, valamint a Magyar Bölcsődék Egyesülete, mint módszertani szervezettel, illetve a vármegyében illetékes módszertani szakértővel való együttműködés lehetősége.

A bölcsődék és szakmai szervezetek között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, intézményváltásnál segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben. A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

A bölcsődék és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődei ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

A bölcsődevezető kapcsolatot tart a megyéből több bölcsődével. Intézményünk lehetőséget ad a jó gyakorlat tanulására, nyitott a kollégák szakmai fejlődésének segítésére.

4.2.11. Kapcsolat az Óvodákkal

Fontosnak tartjuk a bölcsődei alapelvek érvényesülését az óvodába történő átmenetnél is. Ebből kifolyólag lehetőséget biztosítunk az óvodába való fokozatos átszoktatásra. A gyermekeket érintő témákban kölcsönösen évente tartunk előadást, értekezletet egymás intézményében. Szakmai, üzemeltetési kérdésekben szorosabb kapcsolatot ápolunk a társintézmények között.

4.2.12. Egyéb kapcsolatok

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kialakítására törekszünk mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek, illetve akik a gyerekvédelmi jelzőrendszer tagjai: Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvosi Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Területi Gyermekvédelmi

Szakszolgálat, Gyámhatóság, Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság.

A jelzőrendszeri tagokkal folyamatos együttműködés áll fenn, mely kiterjed a gyermekekkel kapcsolatos egyéni kérdések, tapasztalatok megbeszélésére, kölcsönös segítségnyújtásra.

5. A FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA, A BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK FORMÁI, MÓDJA, KÖRE, RENDSZERESSÉGE

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlás eredménye. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A bölcsődénk a csecsemő és kisgyermek érdeklődésére, aktivitására építve biztosítja a változatos tevékenységeket, melyek tapasztalathoz juttatják természeti és szociális környezetéről a gyermekeket.

A tapasztalatszerző-tanulósos tevékenységek lehetőségének biztosítására külön gondot fordítunk. Fontos, hogy a gyermekek hozzájussanak olyan anyagokhoz is, amelyekkel képességeik jobban kibontakozhatnak, fejlődhetnek (agyag, gyurma, természetes anyagok, papír, ragasztó, festék, víz, homok, stb.).

A harmonikus személyiségfejlődés elősegítése érdekében fontos, hogy a gyermekeknek legyen lehetőségük a különböző tevékenységfajták bármelyikére kedvüktől függően. Az alkotó tevékenységeknek, a felnőtt tevékenységeiből egy-egy művelet elsajátításának lehetőségéről, a vízzel, homokkal tevékenykedés szobai-fürdőszobai lehetőségeiről nagyon fontos, hogy tudjanak a gyermekek. Tudják azt, hogy milyen lehetőségeik vannak, mihez kérhetnek eszközöket.

A napirendünk folyamatos és rugalmas, a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósulását szeretné biztosítani – megteremtve a biztonságérzetet, kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A gyermekek egészséges fejlődése érdekében a lehető legtöbb időt biztosítjuk a szabad levegőn történő mozgásra, játéktevékenységre.

Az egészséges táplálásra különös módon figyelünk kell a gyermekeink jövője szempontjából. A központi étrend az évszaknak és a beíratott gyermekek fejlettségének megfelelően összeállított, a nyersanyagnorma-felhasználását negyedévente kell ellenőrizni.

5.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

Bölcsődénk, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése a családlátogatás, a beszoktatás, a napi kapcsolattartás, fogadóórák és egyéb rendezvények alkalmával történik, mellyel lehetőségünk nyílik a családi nevelés támogatására, a pozitívumok kiemelésével. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez. Kisgyermeknevelőink személyes, értő, hallgató, befogadó és asszertív kommunikációja révén valósul meg ez a kapcsolatépítés, mely során figyelünk a gyermek környezetében kialakult szokásokra, az ő igényeire, szükségleteire. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így felénk ezt közvetíteni tudja, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

5.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Bölcsődénk egészségnevelésének célja a gyermek egészségkultúráltsági szintjének szükség szerinti emelése, valamint a gyermek saját maga iránti igényességének megalapozása az ezt segítő szokások kialakításával. A harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges az egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása, a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése, az egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése (a testi-lelki harmónia kialakulását és megőrzését segítő napirend – ezen belül: étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás), szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenciós és korrekciós feladatok ellátása.

Bölcsődei étkeztetés/ Egészséges táplálkozás

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az étkezés. Az utóbbi évtized tapasztalatai egyértelművé tették, hogy a táplálkozás és az egészség összefügg egymással. Tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, és az egész életre kiható ízlésformáló szerepük van. Ezért az egészséges életmódra nevelésnek már a bölcsődében el kell kezdődnie. Ennek egyik fontos része az, hogy az étkeztetésben az egészséges táplálkozás irányelvei érvényesüljenek, annak érdekében, hogy összetételében kielégítse a gyermeke energia-és tápanyagigényét, illetve a felkínált, étrendet alkotó enni, innivalókon keresztül a gyermekek megismerhessék a korszerű táplálkozás alkotóelemeit. A bölcsődei ételmezés során a mai csecsemő-és kisgyermek-táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy, hogy a táplálék

1. mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
2. a biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő,
3. megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Ezen felül az étlaptervezés során figyelembe kell venni a változatosságot, az idényszerűséget. A bölcsődében a gyermekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai az ebéd, valamint az uzsonna.

A gyermekek életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő étkezést, szükség esetén - szakorvosi javaslat alapján-diétás étrendet biztosítunk. Az étrendet a korszerű táplálkozási elvek és konyhatechnológiai eljárások figyelembe vételével állítjuk össze. Fontosnak tartjuk a jó minőségű gyermekételmezést. A gyermekek heti étrendjéről a szülőket rendszeresen előre tájékoztatjuk.

Higiénés szabályok betartása:

- főétkezések előtti kézmosás,
- papírzsebkendő, papírszalvéta használata.
- fürdőszoba gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pólyázó asztal, bili, WC kézi fertőtlenítése,
- a csoportszoba gyakori szellőztetése,
- kéthetente, ill. szükség esetén, soron kívül játékosítás, fertőtlenítés,
- napi, heti, ill. szükség esetén, soron kívüli takarítás, fertőtlenítés,
- havi nagytakarítás, fertőtlenítés,
- kéthetente, ill. szükség esetén. soron kívüli ágyneműcsere,
- heti, ill. soron kívüli törölközőcsere.

Prevenció:

- vitaminellátás: naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása,
- gyermekfogászat: cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, víz fogyasztása,
- kínálással a vízfogyasztás ösztönzése, növelése,
- 2 éves kor: szájöblítés,
- 2 és fél év körül: fogkrém nélküli fogmosás,
- 3 éves kor körül: gyermekfogkrémmel végzett fogmosás példaadással.

Levegőzés:

- időpontja, mértéke az évszaknak, időjárási viszonyoknak, gyermekek életkorának megfelelően van megválasztva,
- kánikulában, esőben, erős havazáskor, nagy erejű szélben, sűrű ködben, vagy -5 foknál hidegebb időben mellőzzük!

Tudatos testápolási szokások:

- kialakítjuk a tudatos testápolási szokásokat a gondozási műveletek során.

Rendszeres testmozgás- napi szabadlevegőn való tartózkodás biztosítása:

- biztosítjuk a napi testmozgást, megfelelő udvari mozgásfejlesztő játék, homokozó, mászóka, bicikli, stb.

Harmonikus életvitel:

- rugalmas napirend biztosításával a gyermek szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével,
- az aktív és passzív időtöltések megfelelő aránya,
- biztosítjuk a gyermek egészséges lelki fejlődéséhez megfelelő élményanyagot,
- segítjük a szülőket a neveléssel, gondozással kapcsolatban a gyermek harmonikus fejlődése érdekében.

A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése:

Egészséges-környezetbarát környezet

Üzemtől-zajtól, gépkocsik kipufogó gázaitól védett zöldövezet. Nem allergizáló, nem mérgező fák, cserjék telepítése.

Az általunk nevelt gyermekekben megalapozzuk a természet megismerésének, a természet szeretetének, a természet tisztaságának, szépségének védelmét. A bölcsőde elhelyezkedése miatt, (erdős terület) lehetőségünk van:

- ❖ A csoportok udvarán kialakított **virágos kertet** a gyermekek folyamatosan figyelik, gondozzák. Itt alkalmuk nyílik megfigyelni, összehasonlítani a virágokat.
- ❖ Bölcsődei **veteményeskertben** kora tavasztól késő őszig tevékenykedhetnek a gyermekek (talajelőkészítés, veteményezés, dugványozás, palántázás, gereblyezés, locsolás, gyomlálás, betakarítás.) Ezekhez a munkálatokhoz az eszközök, locsolók a gyerekek méreteihez igazodva rendelkezésre állnak. A veteményeskert kialakításakor lehetőséget biztosítunk minden gyerek számára külön-külön kis kertrész kialakításával.
- ❖ A bölcsődei udvaron létrehoztunk egy üvegházat, ahol a saját veteményezés, palántázás előkészületeit sajátíthatják el a gyerekek.
- ❖ A bölcsőde erdős terület öleli körül, így a madarak megfigyelése, madáretető kihelyezése is megvalósul. A gyerekek maguk tudnak gondoskodni a téli időszakban a madarak etetéséről.
- ❖ A rovarok és bogarak megfigyelését ősztől tavaszig végezhetik a gyerekek a kertben. Nagyító segítségével közeli is megfigyelhetik pl. a hangyák és más rovarok alakját, színét, mozgását.
- ❖ Kialakítjuk igényüket a hulladékgyűjtésre (szelektív hulladékgyűjtés)

Természetesen figyelembe vesszük, hogy előbbi elképzelések megvalósítása a bölcsődei korosztály életkori sajátosságaitól, az adott csoport korösszetételétől is függ, ezért azzal összhangban, annak megfelelően szeretnék a környezetet, természetet megismertetni a gyermekekkel.

Csoportszobák berendezése

A bútorok, a berendezési tárgyak a gyermekek élettani sajátosságainak megfelelő. „Puha sarkokat” alakítunk ki pihenésre, a teret megosztjuk úgy, hogy elkülönült játéktevékenységre adjon lehetőséget. A játékok nyitott polcokon, a gyermekek által elérhető magasságban helyezük el, ezzel biztosítjuk a szabad játékeszköz választásának lehetőségét.

A szükségletek egyéni igény szerinti kielégítése:

Az egészséges testi fejlődés segítése érdekében a gyermek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése meghatározó abban, hogy milyen a közérzete, milyen önmagához és az őt gondozó-nevelő személyekhez, valamint a környezetéhez a kapcsolata. Ez a helyzet biztosítja legjobban az egyéni, személyes bánásmód megvalósulását.

A mozgásigény kielégítése, mozgásfejlődés elősegítése:

A szabad mozgás és játék lehetőségét részben rögzített mozgásfejlesztő eszközökkel, részben mobil játékokkal biztosítjuk (csúszdák, mászóókák, motor tricikli, dőmperek)

5.3. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában,
- a kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az én tudat egészséges fejlődésének segítése,
- a bizalom és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- lehetőség teremtés a kisgyermeknevelő és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a gyermek fejlődését
- a kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása),
- a szocializációs problémával küzdő, lassabban fejlődő, érzékszervi és/vagy mozgássérült, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelése-gondozása speciális többlet-törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

Személyiségfejlesztés: célja a bölcsődében az egyénre szabott optimális személyiségformáló hatású tevékenységek biztosítása. A személyiség széleskörű fejlesztése tudatos és tervszerű

pedagógiai módszerekkel. A bölcsődei nevelés során olyan képességeket fejlesztünk, mely képessé teszik a gyermeket a tanulásra. A kötetlenség, szabadon választhatóság fontos, a gyermek választ tevékenységi formát érdeklődése szerint.

- a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával
- gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése
- a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés
- önállósági törekvések legmesszebb menőkig való segítése, az ezt biztosító feltételek megteremtése
- alkalmazkodás képességének fejlesztése, segítése
- szociális és individuális értékek közvetítése, a kettő közti egyensúly megtalálásának segítése
- kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével
- az érdeklődés megteremtése, fenntartása
- sikerélményhez való juttatás
- kudarcok megelőzése

A közösségfejlesztés: célja a bölcsődében a gyermek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a közösségi élet alapjainak megteremtése. A társas viselkedés, az alkalmazkodás szabályainak első tényleges színtere a bölcsőde. A gyermek itt szembesül először a közösséghez, annak szabályaihoz való alkalmazkodással. Nagy felelőssége a bölcsődében dolgozó szakembereknek a beilleszkedési nehézségek korai felismerése, és ezek korrigálása megfelelő segítséggel.

5.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzet megoldási minták nyújtása,
- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása,
- az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése,

- ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

A bölcsődei környezeti nevelés célja, hogy a gyermek és környezete között megfelelő összhangot teremtsünk. Ezt elsősorban a gyermek környezettel kapcsolatos ismereteinek bővítésével próbáljuk megvalósítani, mert a megszerzett ismeretek készítetik az egyént a későbbiekben egy tudatos környezettisztelő magatartás tanúsítására. Az ismeretek bővítése mellett nagyon fontos a megfelelő példa biztosítása. A környezeti nevelés, alapozó jellegű. A nevelés célja és feladata, hogy olyan szokásokat, szokásrendszereket, viselkedési/magatartási formákat alakítson ki, amelyek meghatározóak a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában.

Ismeretek bővítése elméleti és gyakorlati szinten

- állatok, növények, időjárás, évszakok jellemzőinek megismertetése
- járművek megismertetése
- növények megfigyelése, levelek és termések gyűjtése, játék ezekkel
- állatok megismerése, simogatása
- az időjárás, évszakok jellemzőinek megtapasztalása
- anyagok megismerése, velük való tevékenykedés.

Az ismeretek bővítését gyakorlati szinten a szobai- és az udvari játéktevékenységek ideje biztosítja. A gyermekkel foglalkozó szakembernek nagy felelőssége van abban, hogy ki tudja-e alakítani, meg tudja-e alapozni a gyermekben a környezetért érzett felelősségtudatot. Az állatok és természet megszerettetése az alapja a későbbi környezetbarát (és nem környezetromboló) viselkedésnek.

5.5. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget

kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához. A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése. A bölcsődei élet legyen élvezetes, részvételre motiváló és kielégítő tanulási élményeket biztosító, társas közegben zajló, interakciót ösztönző. A gyermekek számára biztosítani kell, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése és a különböző faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek tiszteletének kialakítása.

➤ Gondozás

Belsőleges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a nevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsőréttel jutalmazza (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenségért viszont nem jár elmarasztalás. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttről való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelő a gyermekről adott jelzései kihatnak az önértékelésre, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokáskialakítást és az önállósodást.

➤ Játék

A játék belső szükségletből fakadó, örömteli tevékenység, lényegéhez hozzátartozik az önkéntesség, a szabadon választás. Tulajdonságai:

- Örömet szerez
- A játék önmagáért való
- Nem feladat
- Mindig valamilyen aktív részvételt tételez fel a gyermek részéről
- A csecsemő és kisgyermek fő tevékenysége
- Gazdagítja ismereteit, tapasztalatait, a világ megismerésének egyik eszköze

- Megismeri a tárgyak tulajdonságait
- Eközben gyakorolja az újonnan elsajátított mozgásokat, tevékenységmódokat
- Megtanul figyelni, egyre hosszabb ideig elmélyülten tevékenykedik
- Megismeri a nehézségek leküzdésének örömét
- Fejleszti fantáziáját, megfigyelőkészségét
- Azért játszik, mert jólesik, mert örömet lel benne, mert saját játékaival saját vágyait, törekvéseit valósítja meg.
- A gyermeki játék a gyermek fejlettségi szintjét tükrözi.

➤ Mondóka, ének, zene

A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét át kell hatnia. Fontos a gyermek zenei hallásának, ritmusérzékének, érzékelési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.

Cél:

- A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése
- Érzékennyé tegye a környezet hangjai iránt
- Énekes játékkal, az együtt éneklés örömeivel érzelmei gazdagítása

Zenei nevelés feladatai:

- Magyar mondókák megismertetése
- Magyar énekes játékok megismertetése
- Dalolással kedvet keltsen, a mintaadás az önkéntes utánzásra
- Összerendezett mozgásra készítés
- Ritmusérzék fejlesztés

Zenei nevelés tartalma:

- Kötetlen formában, a napszak bármely időszakában
- Heti rendszerességgel, az évszaknak megfelelő terv alapján

Zenei nevelés feltételei:

- Kisgyermeknevelő énekeljen
- Rendelkezzen megfelelő számú énekanyaggal
- Énekelgetés alkalma, módja korcsoportonként változó
- Többszöri rövid énekelgetése
- A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére
- Egyszerű kétszólamú énekek éneklése
- Érzékenyek a természet, és környezet hangjára

- Ismeri a dalok, mondókák szövegét, a hozzá kapcsolódó kézmozdulatokat
- Kedvelik az élő zenét, örömet okoz számukra a zene hallgatása

➤ Vers, mese

Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzelmi élményeket adnak.

A mese a gyermek érzelmi-értelmi fejlődésének és fejlesztésének legfőbb segítője.

A mesével való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát s a játéktevékenységhez hasonlóan, a meshallgatás intim állapotban eleven belső képvilágot jelenít meg. A mesélés a kisgyermek mentális egészségének elmaradhatatlan eleme.

A kisgyermeknevelő feladata:

- A mese, a versmondás feltételeinek megteremtése
- Kívülről tudja a verseket, meséket
- Arcjátékával, ritmikus mozdulatokkal, hanglejtéssel kísérje
- A hangerő változtatásával teszi érzékelhetőbbé a gyermek számára
- Kihasználja a mondókázás nyugtató hatását
- Megismerteti a néphagyományokhoz, ünnepekhez kapcsolódó meséket
- A régi szokások értékét közvetíti

➤ Alkotótevékenység

Az alkotó tevékenységekre az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk. Maga a tevékenység és ennek öröme a fontos, nem a mű, nem az eredmény. Tág teret kap a belülről fakadó motiváció, kreativitás. A kisgyermeknevelő által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez igazodva segítik az alkotó tevékenységek gazdagodását, az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, igényességük alakulását. Igyekszünk kerülni a direkt nevelői ráhatásokat, a gyermek spontán kezdeményezésére építve segítjük az alkotókedv, készség kibontakozását. A kisgyermeknevelő feladata megismertetni a gyermekeket a különböző anyagokkal, a kézi munka alapelemeivel. Főbb alkotó tevékenységeink: festés (ujjfestés, ecsettel), tépés, ragasztás, gyurmázás, rajzolás, építés (homokkal, építőkockákkal).

Cél:

- Az építő, ábrázoló, alkotó tevékenység segítése

- A térbeli, formai, színi képzet kialakulása, gazdagítása
- A természet színeire, formáira való rá hangolódás

Feladat:

- Az alkotó tevékenységre egész nap folyamán lehetőség biztosítása
- Megismertetni a gyereket a különböző anyagokkal, a kézi munka alapelemeivel
- Az egyéni fejlettségnek megfelelő motiválás

A fejlesztés tartalma:

- Képkészítés: firkálás, rajzolás
- Rajzolás: ceruzával, zsírkrétával, filctollal
- Festés: ujjheggyel, ecsettel, szivaccsal
- Agyagkompozíciók: gyurmával, karcolás, lenyomat
- Képalakítás: tépéssel, vágással, ragasztással, mozaikkészítés
- Plasztikai munkák: egyszerűbb ajándéktárgyak készítése
- Építés: hóval, homokkal, építőkockával

A fejlődés várható jellemzői a bölcsődéskor végére:

- Szívesen rajzol, egyszerű formát másol
- Rajzait meg is nevezi
- Ollóhasználat kezdete
- Nagy szemű gyöngyöt fűz
- Felismerhető formákat rajzol

➤ Egyéb tevékenységek

a) Környezet-természet megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő eligazodáshoz szükségesek. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek a birtokába jut. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat. A kisgyermeknevelő lehetővé teszi a gyermekek számára a környezet megismerését. Alkalmat, időt, helyet biztosít a spontán és szervezett tapasztalat és

ismeretszerzésre, a környezetkultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítására. A környezettel való ismerkedés a kisgyermek születését követő, a fejlődését alapvetően befolyásoló, az életkor növekedésével egyre táguló, az ismeretszerzésben alapvetően mélyülő folyamat. A gyermekek tevékenységébe ágyazva minél gazdagabb ismeret átadás a szűkebb, és tágabb környezetről. Lehetőség biztosítása a megannyi tapasztalatszerzésnek természetes élethelyzetben.

b) Egyéb tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség, környezet, növénygondozás). A gyermek munkajellegű tevékenysége önkéntes, örömmel, szívesen végzett játékos tevékenység. A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének fontos lehetősége. Társkapcsolatok alakításának eszköze. A kisgyermeknevelőtől a gyermekkel való együttműködést, folyamatos és pozitív értékelést igényel.

➤ Mozgás

A mozgás szerepe a személyiség fejlődésében, a kompetencia kialakulása szempontjából nagyon fontos. A környezet és a saját testből eredő ingerek hatására megismeri a világot, gondolkodása fejlődik, beszéde megindul, kibontakozik. Önérvényesítésében eszközként használja saját testét és mozgásos megnyilvánulásait, mindennek kiemelt szerepe van a személyiségfejlődés szempontjából. Célunk a gyermek sokoldalú, harmonikus személyiségének fejlesztése életkorilag a legmegfelelőbb tevékenységi forma segítségével. Eszközökben gazdag mozgáslehetőség biztosítása. Nevelőmunkánkban igyekszünk kihasználni a nagymozgások és a finommotorika fejlesztésének lehetőségeit. A mozgás javarészt a zene, mondókák által felkeltett érzések mozgásos kivitelezésére épül. A nap meghatározott szakában közösen mondókázva, énekelve végzik a játékos tornát a gyermekek. Ezen kívül különböző mozgásfejlesztő játékokkal rendelkezünk, amelyek elősegítik a benti és az udvari, kis és nagymozgás lehetőségét.

A mozgáskészség fejlesztése:

- Testérzékelést fejlesztő játékok (ölbeli, kézfogós játékok)
- Fogás fejlesztése (tologató, kalapáló játékok, gombos játékok, asztali játékok különböző tapintású anyagok)
- Egyensúlyérzék fejlesztése (tornapad, csúszda)
- Ritmikus járás (karikák segítségével)

- Hintajátékok (libikóka)
- Ugró játékok (ugráló labda, ugráló csacsi, trambulin)

A mozgáskészség tartalma:

- Kötetlen formában (csoportszobában, udvaron)

➤ Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye! A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és / vagy információszerzési folyamat tanulás, amely tartós változást idéz elő viselkedésben és / vagy a gondolkodásban. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, illetve tevékenységbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, az interakciókból származó ismeretszerzés, szokás kialakítás. A nevelő a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során alkalmazott módszereiben figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direkter kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük, mint a nemzeti nyelv.

5.6. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

5.6.1. *Kapcsolat a szülőkkel*

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A családi és a bölcsődei nevelés-gondozás összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A szülők és a

bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában, és a családokat is segíti a gyermek nevelésében. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, egyéni kapcsolattartás formák: beszélgetés érkezéskor és hazamenetelkor, üzenő füzet, családlátogatás; csoportos kapcsolattartási formák: szülői értekezletek és szülőcsoportos beszélgetések, családi délutánok, hirdetőtábla, nyílt napok, írásos tájékoztatók, szervezett programok, stb. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni közülük. A szervezett programok a családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családok segítése, a szülői kompetencia növelése és a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében. Több fajtájuk lehet, pl.: előadás, beszélgetés neves szakemberrel a szülőket érdeklő témákról, étel-, könyv-, játékbemutató szaktanácsadással és adott esetben vásárlási lehetőséggel egybekötve, vagy klub-jellegű családi programok ünnepekhez kapcsolódóan vagy alkalomtól függetlenül bizonyos, kiszámítható rendszerességgel (pl. adventi készülődés, kirándulás). Ezek a közös élmények, az emberi kapcsolatok és a tapasztalatok, a tájékozottság gyarapításával nagymértékben hozzájárulhatnak a szülői kompetencia fejlődéséhez, a családi nevelésnek és a gyermek fejlődésének segítéséhez.

5.6.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. A beszoktatás időtartama minimum két hét, azonban az időszak minden esetben az adott gyermekre hangolva kell, hogy történjen. Az anya vagy az apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a nevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stressz reakciók (pl. étkezési, alvási nehézségek, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, a szülőhöz való fokozott ragaszkodás, a viselkedésben, szokásokban, az önállóság terén jelentkező esetleges változások... stb.) súlyosságát, időbeni elhúzódását.

A beszoktatás folyamata három részből áll, a beszoktatás előkészítésből, magából a beszoktatásból és annak lezárásából (értékelés), figyelemmel az új Beszoktatás módszertani levélre.

5.6.3. „Saját kisgyermeknevelő” – rendszer

A „saját kisgyermeknevelő-rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (6-7 gyermek) tartozik egy nevelőhöz. A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, fejlődési naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a nevelője (felmenőrendszer). Az ún. ölelkezési időben - az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van - idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja. A „saját kisgyermeknevelő”-rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” nevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

5.6.4. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály határozza meg [15/1998. (IV.30) NM rendelet 46.§.]. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a nevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

5.6.5. Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalmát is biztosítja. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg - s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása, stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját kisgyermeknevelő-rendszer),

a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

Napirend összeállításának szempontjai: gyermekek életkora, fejlettsége, egyéni igényei, a gondozási műveletek nyugodt elvégzéséhez szükséges idő, gyermekek létszáma, gyermekek érkezése-távozása, intézmény nyitvatartási ideje, csoport létszáma, épület, kert adottságai, csoportszobák, fürdőszobák felszereltsége, évszakok, időjárás, gyermek otthoni napirendje, A kisgyermeknevelői munkarendet és a kisegítő személyzet munkarendjét a gyermekek napirendjéhez kell igazítani!

6. AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

6.1 tájékoztatás formái, felvétel rendje

A szolgáltatást igénylő szülő a bölcsődevezetővel felveszi a kapcsolatot, személyes találkozó formájában. A szülő elmondja az ellátás igénybevételének indokait, ilyen jellegű személyes szükségleteit. Tájékozódik az ellátással kapcsolatos legfontosabb dolgokról (beszélgetés, illetve a bölcsőde megmutatása során). Ennek nyomán kialakul a szülőben egy benyomás az adott ellátás mibenlétéről, minőségéről, szemléletéről.

A bölcsődei ellátás igénybevétele önkéntes, a felvétel kérelemmel indul (Előzetes jelentkezés megküldése elektronikusan vagy személyesen) az irányadó jogszabályokban meghatározott módon és formában. A bölcsődében a kisgyermekfelvétel egész évben folyamatos.

Az intézményi jogviszony keletkezését az intézményvezető intézkedése alapozza meg. A kérelemről az intézményvezető dönt.

Az intézményi ellátás igénybevételét megelőzően az ellátást biztosító, és az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője között írásban megállapodás megkötésére kerül sor.

Az intézményvezető az ellátás megkezdésekor az ellátást igénybe vevő törvényes képviselőjének - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 33. § (2) bekezdésében meghatározott - tájékoztatást ad, mely tájékoztatást követően a törvényes képviselő nyilatkozatot tesz arról, hogy a tájékoztatás megtörtént, az abban foglaltakat tudomásul vette, tiszteletben tartja, és aláírásával igazolja.

A nevelés megkezdése előtt a kisgyermeknevelő családlátogatást tesz, így közelebbről is megismeri a családot, gyermeket.

A felvételnél előnyt élveznek a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 42/A. §-ában meghatározottakon túl azok a gyerekek, akiknek a szülője, törvényes képviselője

- a) igazoltan munkába áll, munkahelyet keres,
- b) munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben vesz részt,
- c) a gyermek napközbeni ellátásáról szociális helyzete miatt nem tud gondoskodni.

Túljelentkezés esetén várólista van, ahonnan jelentkezési sorrendben kerülnek be a gyermekek.

Bölcsődevezető a kérelem benyújtása és elbírálása után írásban értesíti a szülőket a bölcsődei ellátás kezdetéről.

A szülők a gyermek leendő kisgyermeknevelővel megbeszélik a következő lépéseket, időre lebontva a beszoktatás ütemezését.

6.2 A bölcsődei ellátás megszűnése

1. A bölcsődei ellátás megszűnik a Gyvt. 37/A. (1)-(3) bekezdésében meghatározott esetekben.
2. Meg kell szüntetni a bölcsődei ellátást
 - a) ha az orvosi szakvélemény szerint a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
 - b) ha a gyermek az ellátást 30 napon át bejelentés nélkül (igazolatlanul) nem veszi igénybe,
 - c) Ha a gyermekétkeztetésért fizetendő díjat a törvényes képviselő a tárgyhavi befizetés időpontjától számított 3 hónap után felszólítás ellenére sem fizeti meg,
3. A bölcsődei ellátás megszüntetése az intézményvezető hatásköre. Az ellátás megszűnéséről, megszüntetéséről az intézményvezető írásban értesíti a szülőt, illetve a törvényes képviselőt.

7. SZOLGÁLTATÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS

- Honlapon, közösségi oldalon hirdetés, tájékoztatás
- Főbejárat falújságján hirdetmény, tájékoztatás
- Bölcsődevezető megkeresésekor adott tájékoztatás

7.1. A Házi rend tartalma és szerepe

A házirendben szabályozásra kerülnek a bölcsődei ellátás napi igénybevétele során felmerült tevékenységek: bölcsődei ellátás igénybe vétele (beszoktatás, napi jelenlét), kizáró okok, kik nem jöhetnek bölcsődébe, jövetelkor és elmenetelkor alkalmazandó előírások, magatartási szabályok, napirendből adódó feladatok, panaszjog érvényesítésének a módja, teendők betegség, távol maradás esetén, biztosított tárgyi feltételek, balesetvédelmi előírások, díjfizetés, szünetek, családi alkalmak, az érdekképviseleti fórum véleményezési és egyetértési jogának gyakorlása.

A szakmai program érvényességével megegyező a házirend hatálya. Változás esetén az Érdekképviseleti Fórum jóváhagyási és észrevételezési joggal bír, illetve fenntartói módosítás szükséges.

7.2. A házirendről való tájékoztatás módjai

A bölcsőde házirendje a bejáratú ajtó melletti közös faliújságon, mindenki számára jól látható helyen ki van függesztve, illetve beiratkozáskor mindenki kap egy példányt. Szülői értekezleten és az első személyes találkozáskor gondoskodunk a házirend megismertetéséről.

7.3. Az ellátásról való tájékoztatás módjai

Bölcsődénk szolgáltatásairól az alábbi módokon tájékozódhatnak a szolgáltatást igénybe venni szándékozók:

- Bölcsőde weboldala vagy közösségi oldala
- Az intézményvezetőnél személyesen
- telefonon
- e-mail-ben

8. AZ ELLÁTOTTAK, A SZOLGÁLTATÁST VÉGZŐK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

8.1 A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,

- fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön.

8.2 A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke gondozását- nevelését bízta,
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a gondozási-nevelési elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon,
- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

8.3 A szülő kötelessége, hogy

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- az intézmény házirendjét betartsa.

8.4 A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az intézmény alkalmazottai körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn „A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló 1997. évi. XXXI. törvény kizáró tényezője. Az intézmény dolgozóinak az etikai szabályok teljes betartásával kötelező dolgozni. Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig. A dolgozók személyes adatai a személyes adatokkezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek. Az alkalmazotti közösség munkaszervezése során különös figyelmet kap a család és házasság intézményének védelme. Különös védelem illeti a várandós anyát és a kisgyermeket nevelő anyát. A dolgozók érdekeinek figyelembevétele nem befolyásolja hátrányosan a bölcsődei ellátásban, valamint alapellátáson túli szolgáltatásokban résztvevő kisgyermekek érdekét.

A fenti jogok megsértése esetén az alábbi szervekhez fordulhatnak panasszal:

- Gyermekjogi képviselő
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala

8.5 A panaszjog gyakorlásának módja:

A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek a házirendben foglaltak

szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél, vagy **Érdekképviselési Fórumánál** az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén.

Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselési fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

1. Érdekképviselési Fórum tagjai választás alapján:

- a) ellátásban részesülő gyermekek szülei, vagy más törvényes képviselő részéről 2 fő,
- b) intézmény dolgozóinak képviselésében 1 fő,
- c) a fenntartó részéről 1 fő,

2. Az érdekképviselési fórum tagjainak jogviszonya megszűnik:

- a) a megbízás időtartamának lejártával,
- b) lemondással,
- c) az intézményi jogviszony megszűnésével,
- d) a tag halálával.

3. A megüresedett tagsági helyre 30 napon belül új tagot kell választani.

4. Az érdekképviselési fórum alakuló ülésén tagjai sorából elnököt választ.

5. Az érdekképviselési fórum működésének részletes szabályait az érdekképviselési fórum működési szabályzata tartalmazza.

Az érdekképviselési fórum tagjai és elérhetőségük:

Az Érdekképviselési Fórum tagjai és elérhetőségük a bölcsőde hirdetőtábláján olvasható.

8.6 Gyermekvédelem a bölcsődében

A bölcsődénkbe járó gyermekek családjaikkal együtt széleskörűen reprezentálják a társadalom rétegződését, mely lehetővé teszi a különböző társadalmi státuszú családokból érkező gyermekek integrált bölcsődei ellátását. Így az intézményesült gyermeknevelés korai szakaszában olyan társadalmi értékeket tudunk közvetíteni, mint a szolidaritás, a másság elfogadása, tolerancia, empátia stb. Sajnálatos tény, hogy vannak településünkön rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő és hátrányos helyzetű családok. A bölcsődei nevelő-gondozó munka filozófiáját, a gyermekvédelem preventív funkciójának kell áthátolnia, így a kisgyermeknevelők minden cselekedetükben preventív gyermekvédelmi feladatokat

látnak el, hiszen nagymértékben járulnak hozzá a rájuk bízott gyermekek egészséges szocializációjához. Bármilyen gyermekvédelmi témakört érintő problémát tapasztalnak a kisgyermeknevelők, azonnal jelentik a vezetőnek. A vezető az ügy kivizsgálása kapcsán követi a gyermekjóléti szolgálat esetkezelő folyamatábráján előírt menetet, ha szükséges értesíti a szolgálatot az esetjelző lapon.

9. SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓK FOLYAMATOS SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGE BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzésére vonatkozó törvényi előírásokat.

A továbbképzésre vonatkozó részletes szabályokat, a személyes gondoskodást végzőszemélyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet tartalmazza. A szakdolgozókkal kapcsolatban az intézményvezető a 8/2000 (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján bejelenti a továbbképzés teljesítését a működési nyilvántartáshoz, továbbá folyamatosan jelezi az adatváltozást, a szakdolgozó kilépése esetén a törlést. A továbbképzési terv célja, hogy a továbbképzési ciklus végére minden dolgozó teljesítse a továbbképzési kötelezettségét. A továbbképzési terv tartalmazza:

- a tárgyévben továbbképzésben résztvevők számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével;
- a továbbképzésben résztvevők helyettesítésére vonatkozó tervet;
- a továbbképzésre források megjelölését és felosztását;
- a továbbképzési kötelezettségüket teljesítők számát.

A munkáltató e kötelezettségeit a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet részletezi. Továbbképzésre kötelezett a személyes gondoskodást nyújtó szociális gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben, főállásban dolgozó szakképzett szakember, aki gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben dolgozik és a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet mellékletében szereplő munkakörhöz szükséges képesítéssel rendelkezik. Minden szakképzett dolgozó számára kötelező teljesíteni a továbbképzésre vonatkozó kötelezettségét, a munkáltatóval történt egyeztetés alapján részt venni az akkreditált továbbképzéseken. A szakdolgozó köteles továbbá az adataiban bekövetkezett változásokat, a továbbképzési kötelezettség teljesítését harminc napon belül bejelenteni a munkáltatónak, és egyben rendelkezésre bocsátani az igazolásokra szolgáló iratok másolatát. Intézményünkben dolgozók nyilvántartásba vétele megtörtént. Az adott továbbképzési időszakban figyelemmel

kísérjük az aktuális pályázati lehetőségeket és lehetőségeink szerint ezzel tervezzük elsősorban a kreditpontokat teljesíteni.

10. DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsődevezető által vezetett dokumentáció

- Felvételi könyv (Törzsszámok)
- Statisztika - havi statisztika, éves statisztika, kedvezményezett gyermekek nyilvántartása;
- A gyermekek alapnyilvántartása, a térítési díjjal kapcsolatban (Gyermekevédelmi tv. szerint);
- Heti étrend tervezet az élelmezésvezetővel;
- Jelenléti kimutatás, távolmaradás, egyéb hiányzások, helyettesítések intézése; szabadság
- Elektronikus taj alapú nyilvántartás vezetése a KENYSZI (Központi Elektronikus Nyilvántartás) rendszerben.
- A dolgozók munkaköri meghatározása, alkalmassági vizsgálatok elrendelése, ellenőrzése (mikor kell ismét elrendelni);
- Továbbképzési kötelezettség nyilvántartás
- Munkaköri leírások készítése, frissítése;
- Létszám és bérigazgatással kapcsolatos feladatok;
- Szakmai képzések, továbbképzések nyilvántartása;
- Költségvetéssel kapcsolatos nyilvántartások vezetése;
- Tárgyi eszközök leltárba vétele, selejtezés, éves leltárkészítés;
- Szakmai ellenőrzések dokumentálása
- Belső szabályzatok készítése, felülvizsgálata
- Intézményi dokumentumok éves felülvizsgálata, jogszabály módosításoknak megfelelő aktualizálása (szakmai program, SZMSZ)
- Egyéb: évnitó szülői értekezlet dokumentálása (jegyzőkönyv)

A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok (Módszertani útmutató a kisgyermekről vezetett szakmai dokumentáció vezetéséről Bölcsődék, Mini Bölcsődék részére 2019 (MBE) megfelelően:

- Csoportnapló (az adott csoportra vonatkozó dokumentáció; fontos információkat tartalmaz a gyermekek-, testi-, lelki-, szociális fejlődéséről; a csoportnapló a mindennapi fontosabb események és történések rögzítését szolgálja)
- Bölcsődés gyermek fejlődési dokumentáció - az egyéni fejlődési dokumentáció vezetésére szolgál (két fő rész):
 - bölcsődei törzslap (a gyermek egészségi és szomatikus állapotának rögzítésére szolgáló dokumentum, melynek részét képezi a percentil tábla)
 - fejlődési napló (a gyermek fejlődésére vonatkozó, folyamatos, rögzített megfigyelések az egyéni szükségletek mentén, mely lehetőséget ad a gyermek fejlődéséről a szülő és a kisgyermeknevelő közötti folyamatos információ cserére)
- Családi füzet (sajátos kapcsolattartási forma a bölcsőde és a család között; gyermekről a fejlődési jellemzőket és bölcsődei történéseket tartalmazza)

Egyéb dokumentumok:

- Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz
- Egyéb: szülőcsoportos beszélgetések dokumentálása (jegyzőkönyv)

Nyírtura, 2023. 02. 22.

Macazliné Gyapka Andrea
Macazliné Gyapka Andrea
bölcsődevezető

Melléklet: Szervezeti és Működési szabályzat

a Gyvt. 32. § (5) és (7) bekezdése szerinti megállapodás tervezet